

Agnieszka Sudoł
Rozprawa doktorska

STRESZCZENIE

Celem naukowym badań własnych było poznanie wrażliwości moralnej, rozumowania moralnego, motywacji moralnej, charakteru moralnego i zachowania moralnego osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz empiryczna weryfikacja hipotezy Resta (1983) o niezależności komponentów jego *Czterokomponentowego Modelu Moralności* wśród osób z niepełnosprawnością intelektualną, a także określenie, w jakim zakresie wyjaśniają one ich zachowanie moralne.

Zbadano 310 osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym. Wykorzystano pięć narzędzi badawczych: *Inwentarz Wrażliwości Moralnej* (IWM; Witkowski, Czus, Otrębski, Wiącek, 2015), *Skalę Rozumowania Moralnego* (SRM; Sudoł, Otrębski, 2017), *Inwentarz Preferencji Wartości* (IPW; Sudoł, Otrębski, 2017), *Skalę Charakteru Moralnego* (SCM; Sudoł, Otrębski, 2017), *Skalę Zachowania Moralnego* (SZM; Sudoł, Otrębski, 2017).

Wykazano, że stopień niepełnosprawności intelektualnej różnicuje poziom wrażliwości moralnej, rozumowania moralnego, motywacji moralnej i charakteru moralnego, ale nie różnicuje poziomu zachowania moralnego osób badanych. Ponadto, odnotowano, że spośród wyników ogólnych: wrażliwość moralna oraz charakter moralny, a spośród wyników szczegółowych: odwaga oraz prężność ego istotnie warunkują zachowanie moralne osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wyniki pozwalają na sformułowanie wskazówek rehabilitacyjnych dla rodziców i terapeutów osób z niepełnosprawnością intelektualną.